דאף על גב דעדי ביאה צריכין לעדי קדושין. פירוש כל זמן שלא הוחזקה בתשמיש:

למעוטי שנים אומרים אחד בגבה כו'. ולא דמי לשנה ראשונה כפני שנים כו' דהתם ראו כל מה שהיו יכולין לראות בתוכה שנה ורב אלפס פירש משום דהתם מהני מהדוחייהו לענין פירות שאכל בשנה ראשונה שחייב לשלם אם לא ימצא יותר עדים וטעם ראשון נראה לר"י דף עיקר דתנן בפרק המקבל (גיטין דף סג:) האשה שאמרה התקבל לי גיטי לריכה שתי כיתי עדים שנים שיאמרו בפניו אמרה ושנים שיאמרו בפניו קבל וקרע אלמא לא חשיב כי האי גוונא חלי דבר אע"ג דצריכי אלו לאלו דאפי' למאן דאמר שנים נאמן כשנטו כיתו ולא צריכי עדי אמירה לעדי קבלה מ"מ כיון שנריך שנראה הנטו בידו אלי דבר הוא אלא ע"כ משום שכל כת רואה כל מה שיכולה [לראות] בואתה שעה ואתיא מתניתין [דגיטין] כרבנן:

באומר לו עקוץ תאינה מתאניתי כו'. וא"ת והיכי דמי אי דקיימא גניבה בחצירו של לוקח בשעת עקיצה מאי פריך עלה וכיון דאי קתבע ליה כו' מכירה נמי לא הוי מכירה נהי דתחייב בנפשו מכל מקום קנייה ליה תצירו לגוקח ואלא דליתא בחצירו של לוקח דל מיהו שכת מהכא לאו מכירה היא דהא קי"ל כרב נחמן דאמר [3]פירות לא עבדי חליפין ומיהו לפר"ת ניחא דמפרש דהא דפירי לא עבדי חליפין הייט בתורת קנין סודר שמחזיר לו הסודר ולא יהיב לו אלא לקנין בעלמא אבל במכרון להקנות זה תחת זה שזה כשזה בתורת דמים קני ואומר ר"י דהכא לא דייק אלא אלשון מכר דאפי' קאי בחצר הלוקח כיון דלא אמר זיל שליס אין זו מכירה אלא מתנה ואף על גב דבמשלומי ארבעה וחמשה מתחייב על המתנה כמו על המכר כדאמרינן לקמן[1] מ"מ גנב ומכר בשבת קתני ואין זו מכירה וכך לן עקוץ תאינה מתאינתי כמו עקוץ תאינה מתאינתיך:

כמאן כרבי עקיבא דאמר קלוטה כמי שהונחה דמיא. ואם תאמר לרבי עקיבא נמי כיון דמטא לאויר תצירו חייב לענין שבת דרשות היחיד עולה עד לרקיע ולענין קנין לא קני בחוץ עד דמטי לתוך המחילות כדמוכח בגיטין בהזורק (דף עט. ושם) גבי הוא מלמעלה והיא מלמטה כיון שיצא מרשות הגג מגורשת ומוקי לה כגון שמחילות המתחתונות עודפות על העליונות וי"ל דהכא חיירי שזרק בתחר דרך פתח או דרך חלון ולא מעל מחילת החצר וא"ת ומ"ש דבגיטין נקט רבי ובכא נקט רבי עקיבא וי"ל דהכא נקט רבי עקיבא משום דחיירי בפתח אבל שאין מקורה דרבי לא אמר קלוטה כמי שהונחה דמיא אלא ברה"י מקורה כדאמרינן ברים שבת (דף ה. ושם[2]) דאמר ביתא כמאן דמליא דמיא אבל רבי עקיבא אית ליה אפילו ברשות הרבים שאין מקורה ובגיטין נקט רבי משום דאוקמא בשמחילות המתחתונות עודפות דלרבי עקיבא לא אלי למינקט דלדידיה אפי' בלא מחילות בלל כמו ברה"ר אית ליה כמי שהונחה דמיא ברים שבת וא"ל דלרבי אפילו במחילות בלא קרוי אמרינן כמאן דמליא דמיא אי נמי לאלי דבעי לאוקמי כרבי חייבי בחצר מקורה: **לענין** שבת **לא** מחייב עד דניחה בחצר. וא"ת וכיון שהקנין בא בין עקיבה להנחה אית לן למימר קס ליה בדרבה מיניה כדאמרינן ברים אלו נערות (מתוכות דף לא. ושם[3]) דאמר רבי אבין זרק חץ מתחילת ד' לסוף ד' וקרע שירטין בהליכתו פטור עקיבה לורך הנחה הוא ולפי מה שמפרש רבינו חס דאי אפשר לגיסון בלא הגבהה ורבי ירמיה דאמר בהנחקין (גיטין דף נב: ושם[4]) גבי מנסך משעת הגבהה קני מתחייב בנפשו לא הוי עד שעת גיסון ליה הגבהה לורך גיסון הוא הדין דאית ליה עקיבה לורך הנחה אבי שביר דפרך הכא אליבא דרבי ירמיה ומלאה לר"י דהוי מלי לשנויי דעקיבה לורך הנחה הוא אלא לדברי המקשן שלא היה סובר טעם זה משום דיה דמשכחת ליה שפיר בחותוך דרך מקנה גיבוותיך עד שתנוח:

אתנן אסרה תורה **ואפילו בא על אמו**. פירש המ"ל הא וי"מ משום דאמר בהכא על יבמתו (יבמות דף עט: ושם) דאתנן כלב ומחיר זונה מוקרין מדכתיב גם שניהם ולא אלבעה ומדמיעטו אתנן כלב שהוא כמיתה ש"מ בהשה כה"ג הוי אתנן ואין נראה פירוש זה דאטו מי כתיב ולא אלבעה שניהם כתיב ואמר שניהם ולא שלשה ולא אתא למעוטי אלא מחיר זונה ונראה לפרש משום דעיקר אתנן בעריות הוא דכתיב כדמוכח בפ' בל האסורים (תמורה דף סט: ושם) דזונה דגבי אתנן בחייבי כריתות שמעתי וא"ת דלמא כי אסר הכתוב אתנן בגון שאמר לה אדם אחר הא לך טלה זה ושכבי עם בנך דבההוא לא מחייב מיתה ושייך אתנן כה"ג כדאתנן בפרק בל האסורים (שם דף סט. ושם:[5]) האומר הא לך טלה זה ואלין שפחתך אלל עבדי ר"מ אומר אינו אתנן ואכמיס אומרים הרי זה אתנן ואפילו ר"מ לא קאמר אלא משום דשפחה בעבד שריא כדמפרש התם דיש לו אשה ובנים רבו מוסר לו שפחה בנעניות ומירק, ר"י דפשטי' דקרא דלא תביא אתנן זונה משמע בפתח אתנן שהבועל הוא הנותן אתנן: [ועי' תוס' בכורות ט: ד"ה זונה]: **אילו** תבעה ליה בו'. אע"ג דמוקמיה בע"ז (דף פג. ושם) דקאי אתנן בחצרה מטעם זה לא היה נאסר ולא חשיב אתנן אלא מתנה בעלמא ועיקר טעמא דאתנן כדמסיק הכא משום

חלפתא אמר לו הרי שאכלה שנה ראשונה בפני שנים שניה בפני שנים שלישית בפני שנים מהו אמר לו הרי זו חזקה אמר לו אף אני אומר כן אלא שרבי עקיבא חולק בדבר שהיה [6]רבי עקיבא אומר [7]דבר ולא חצי דבר אמר אביי אפילו תימא רבי עקיבא מי לא מודה רבי עקיבא בשנים אומרים קידש ושנים אומרים בעל דאע"ג דעדי ביאה צריכי לעדי קדושין כיון דעדי קדושין לא צריכי לעדי ביאה דבר קרינא ביה ה"נ אע"ג דעדי טביחה צריכי לעדי גניבה כיון דעדי גניבה לא צריכי לעדי טביחה דבר קרינא ביה ורבנן האי דבר ולא חצי דבר למעוטי מאי [8]אלמעוטי [9]אחד אומר אחד בגבה ואחד אומר אחד בבריסה האי חצי דבר וחצי עדות הוא [10]אלא למעוטי שנים אומרים אחד בגבה ושנים אומרים אחד בבריסה הני אמרי קטנה היא והני אמרי קטנה היא: גנב ומכר בשבת [וכו']: והתניא פטור אמר רמי בר חמא כי תניא ההיא דפטור [11]באומר לו עקוץ [12](לך) תאינה מתאניתי ותיקני לי גניבותיך אמרי וכיון דכי תבע ליה קמן ברינא לא אמרינן ליה זיל שלים דמחייב בנפשו הוא הא מכירה נמי לאו מכירה היא אלא אמר רב פפא [13]באומר לו זרוק גניבותיך לחצרי ותיקני לי גניבותיך כמאן כר"ע דאמר [14]קלוטה כמי שהונחה דמיא דאי כרבנן כיון דמטיא לחצר ביתו קנה לענין שבת לא מחייב עד דמטיא לארעא [15]באומר לא תיקני לי גניבותיך עד שתנוח רבא אמר לעולם כרמי בר חמא [16]אתנן אסרה תורה ואפילו בא על אמו ואי תבעה ליה קמן ברינא מי אמרינן ליה קום הב לה אתנן אלא אע"ג דכי קא תבעה ליה ברינא לא אמרינן ליה זיל הב לה כיון דכי יהיב לה הוי אתנן הכא נמי אע"ג דלענין תשלומין אי תבע ברינא קמן לא אמרינן ליה זיל שלים אפילו

מלפפא. שם אביו של רבי יוסי: **כשנים אומרים קידש**. פלוני את האשה בגיטין: **ושנים אומרים בעל**. אים אחר נאייר: **דאע"ג דעדי ביאה**. הבאים להמית צריכין לעדות קדושין דאי לא קידשה איכא למימר פנויה היא: **כיון דעדי קדושין לא צריכין לעדי ביאה**. דבלאו הכי אינו שוה לה קמאי אשת איש ליאסר על כל העולם: **דבר הוא**. אף עדות של ביאה קיים ונהרגת: **הכא נמי כו'**. עדי גניבה אייבו ליה כפילא בלאו עדי עבירה. אבל הני דעדות חזקה שלשתן הכיתות צריכות זו לזו: **למעוטי אחד אומר אחת בגבה** וכו'. וקאמר לשון גדולה לענין עושין או לענין שיהו קידושיה קדושין: **בגבה**. שיער ראיתי בקשרי אלגבעותיה: **אני דבר**. שיער אחד: **ואני עדות**. עד אחד יש לשער ופשיטא דלאו עדות היא: **אכפי קטנה היא כו'**. הלכך לא מצטרפין. אבל לגבי חזקה כולן מעידין שהיה מוחזק בה: **עקוץ תאינה**. לקוט תאינים מתאיתי בדמי הגניבה בשבת וכן עשה ומתחייב מיתה: **והא לי פבע ליה**. בעל התאינה לגוקט: **כדינא**. לומר החזר לי תאינים שלקטת או תן לי מה שמכרת לי בדמיהן: **לא אמרינן**. לגנב זיל שליס אשתכח דלאו מכירה הוא [17](ואמאי משלם ד' וה'): **זרוק גניבה לחצרי**. בשבת ואני אתן לך מעות וכן עשה קנאה לוקח וזה מתחייב מיתה: **כרבי עקיבא דאמר**. בהזורק (שבת דף לא.): **קלוטה כמי שהונחה**. הזורק מרשות לרשות כיון שקלטה האויר נתחייב משום שבת נמצא חיוב שבת וחיוב מכירה בלין בחחד שאויר חצר קנה לגוקח דכיון דסופו לגוח כמונח דמי: **אפרה תורה**. להכיא לבית המקדש לכל נדר: **ואפילו בא על אמו**. ונתן לה טלה בחתנה אסור ואף על גב דאי לא הוה יהיב לה ניחלה [18]והואיל תבעה ליה ברינא לא אמרינן ליה קיים לה תנאה דהא מתחייב בנפשיה הוא: אפי'

מסורת הש"ס

א) [כ"ב ט: סנהדרין ל: פו:], ב) כ"ב ט: סנהדרין ל:, ג) [וע' נמלה נב: ובפרש"י דהתם], ד) רש"ל מ"ו, ה) [שבת ל. לז. גיטין עט.], ו) כ"מ לא., ז) ס"פ ואמאי קתני מכר הא לאו מכירה היא, ח) בגי' והיא אינו, ט) [כ"מ מז.], י) [דף עט.], כ) [ד"ה לא], ל) [ד"ה שפקיה], מ) [ד"ה מנסך], נ) ד"ה כגון,

תורה אור השלם

1. לא יָקוּם עֵד אֶחָד בְּאִישׁ לְכֹל עָוֹן וּלְכֹל חֲטָאת בְּכֹל חֵטְא אֲשֶׁר יֶחֱטָא עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם דָּבָר: דברים יט טו

גליון הש"ם

גמ' דבר ולא חצי דבר. עיין תוס'רוס דף ד ע"א תוס' ד"ה קרי: רש"י ד"ה ברינא לומר החזר לי תאניתי. עיין סנהדרין דף עב ע"א וע"ש:

עין משפט נר מצוה

עה א ב מיי' פ"ד מהל' עדות הלכה ז סמג עשין קס טוש"ע מ"מ סי' ל סעיף יג:

עו ג טוש"מ סימן שנ:

עז ד ה מיי' פ"ג מהל' גניבה הלכה ה טור מ"מ שם:

עח ו מיי' פ"ד מהל' אישורי מזבח הלי' מ סמג לאוין שמח:

מוסף רש"י

דבר. על פי שנים עדים יקום דבר שלם, ישתלם כל הממון על פי עדים הנמנים, ולא חצאי דבר. כל כת וכת אינה מעידה אלא על שנים המקוה, והיינו שלש דבר ולא דבר שלם, הואיל ואין שני עדים מעידים על כל הני שנים (רשב"ם ב"ב נו:). בגבה. כין קטרי אלגבעותיה (שה"ר ל:) מתחת לותו מקום (נדה נב:). בבריסה. בחותו מקום (רשב"ם ב"ב נו:), קלוטה. כמנוח האויר, כמי שהונחה. לאתן (גיטין עט.). אתנן אסרה תורה ואפילו בא על אמו. ונתן לה עלה בחתנן, אתנן הוא ואסור לקרבן, דאתנן שתמא כתיב, לא שנא אמו לא שנא פנויה, ואע"ג דאי תבעה ליה ברינא קמן מן לי אתנני, לא מחייבינן ליה, דהא קם ליה בדרבה מיניה, כי יהבינ ליהלה אתנן הוא, אלמא אפילו בתקום מיתה נמי כמו תשלומין עליה אלא שאין כח לעשות בשתים, אבל יחי שתים לא יצא עד ששלם, דאי לא כמו תשלומין עליה כי יהבינ ליהלה מי הוה אתנן, מתנה בעלמא הוא דיהבינ לה, אי נמי אי תפיס לא מפקינן מיניה, כך שמעתי מפי מורי הזקן והבינ לי מורי ראיה על זה (ב"מ צא.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com